T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 11
7. DENETİM BULGULARI 12

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Şeması 3
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu 3
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu 4
Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) 7
Tablo 9: Doğrudan Giderleştirilen Değer Artırıcı Nitelikteki Harcamalar 15
Tablo 10: Doğrudan Temin (22/d) ve Pazarlık Yöntemi (21/f) ile Yapılan Mal Alımları 18
Tablo 11: Doğrudan Temin (22/d) Yöntemi ile Yapılan Hizmet Alımları 18
Tablo 12: Pazarlık Usulü (21/b) İle Yapılan İhaleler 21

www.balioglu.net

KISALTMALAR

BAP: Bilimsel Araştırma Projesi

BKMYS: Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

MYO: Meslek Yüksek Okulu

SADEM: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Dil Eğitim Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi

SUBÜ: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bilgisayar Yazılımı ve Nitelikli Elektronik Sertifika Alımlarında Haklar Hesabının Kullanılmaması

2. Kuruma Tahsis Edilen ve Devredilen Taşınmazların Mali Tablo ve Formlarda Yer Almaması

3. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Bir Başka Üniversiteden Devralınan Projeler İçin Bir İşlem Yapılmaması

2. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurulu'nun Uygun Görüşü Alınmadan %10 Sınırının Aşılması

3. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Kayıt Altına Alınmaması

4. Kamu İhale Kanunu'nun 21/(b) Maddesindeki Şartlar Gözetilmeden İhale Yapılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi de Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 18.05.2018 tarih ve 7141 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin Rektörlük Birimleri Koordinatörlükler, Kurul ve Komisyonlar, Teknoloji ve Transfer Ofisi, Uygulama ve Araştırma Merkezlerinden oluşmaktadır. Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları , Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi bünyesinde 8 fakülte, 1 yüksekokul, 1 enstitü, 15 meslek yüksekokulu bulunmaktadır.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

www.balioglu.net

Tablo 1: Teşkilat Şeması

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Rektörlük Özel Kalem • Rektör Danışmanları • Genel Sekreterlik • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Personel Daire Başkanlığı Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü • Şube Müdürlükleri • Koordinatörlükler	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • **Fakülteler** Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Spor Bilimleri Fakültesi Teknoloji Fakültesi Turizm Fakültesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Ziraat Fakültesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Batı Karadeniz Deniz Bilimleri Fak. Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi • **Enstitüler:** Lisansüstü Eğitim Enstitüsü • **Yüksekokullar** Yabancı Diller Yüksekokulu • **Meslek Yüksekokulları (15Adet)** • **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (15 adet)** • **Teknoloji Transfer Ofisi**

www.balioglu.net

Üniversitede 2020 yıl sonu itibarıyla toplam personel sayısı toplam 932' dir. Bu personelden 541 kadrolu akademik personel, 3 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 183 idari personel, 9 sözleşmeli idari personel ve 196 işçi bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler	144	207	351
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1	16	17
Teknik Hizmetleri Sınıfı	36	48	84
Avukatlık Hizmetleri		4	4
Yardımcı Hizmetli	2	32	34
TOPLAM	183	307	490

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı
Profesör	46	14	60	46
Doçent	46	17	63	46
Dr. Öğretim Üyesi	133	62	195	133
Öğretim Görevlisi	260	64	324	260
Araştırma Görevlisi	56	56	112	56
TOPLAM	541	213	754	541

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

www.balioglu.net

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 107.419.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 23.323.503,42 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 130.742.503,42 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %95,28'i yani 124.573.548,92 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	74.114.000,00	84.115.697,15	83.831.721,32	99,66	67,30
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.689.000,00	13.025.593,14	13.010.468,92	99,88	10,44
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.293.000,00	11.135.391,90	8.699.538,56	78,12	6,98
05-Cari Transferler	2.321.000,00	2.855.931,23	2.814.369,18	98,54	2,26
06-Sermaye Giderleri	11.002.000,00	19.609.890,00	16.217.450,94	82,70	13,02
TOPLAM	107.419.000,00	130.742.503,42	124.573.548,92	95,28	100

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %15,97 oranında aşıldığı görülmüştür. Mal ve hizmet alım giderleri hariç tüm gider kalemlerinde başlangıç bütçesinde görülen tutarlar aşılmıştır. Bu oran personel giderlerinde %13,11; sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %21,72; cari transfer giderlerinde %21,26; sermaye giderlerinde ise %47,40 oranında artış olarak gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/ Mevlana Değişim Programı/ Farabi Değişim Programı /AB hibe işlemleri olmak üzere 2020 yılı için toplam 895.182,89 TL ve 51.404,70 € bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.906.000,00	8.108.870,89	207,60	6,89
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	101.812.000,00	103.239.520,00	101,40	87,68
05-Diğer Gelirler	1.701.000,00	6.399.096,02	376,19	5,43
TOPLAM	107.419.000,00	117.747.486,91	109,61	100

www.balioglu.net

2020 yılı B Cetveli ile 107.419.000-TL belirlenen gelir tahmininin %109,61'i gerçekleşerek gelir toplamı 117.747.486,91-TL olmuştur.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	11.812.193,39	65.380.785,94	83.831.721,32	4,54	0,28
SGK Devlet Prim Giderleri	1.503.922,19	10.349.493,25	13.010.468,92	5,88	0,26
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	670.788,94	9.333.193,10	8.699.538,56	12,91	-0,07
Faiz Giderleri	-	-	-	-	-
Cari Transferler	-	2.587.139,21	2.814.369,18	-	0,09
Sermaye Giderleri	537.578,53	9.876.364,82	16.217.450,94	17,37	0,64
Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-
TOPLAM	14.524.483,05	97.526.976,32	124.573.548,92	5,71	0,28

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	-	-	-	-	
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.464.616,09	8.874.939,97	8.108.870,89	1,56	-0,09
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	12.372.000	82.191.498,00	90.938.630,00	5,64	0,11
Diğer Gelirler	1.442.776,44	3.145.025,45	6.399.096,02	1,18	1,03
Sermaye Gelirleri	4.500.000	7.334.000,00	12.300.890,00	0,63	0,68
TOPLAM	21.779.392,53	101.545.463,42	117.747.486,91	3,66	0,16
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-	317.809,34	182.228,62	-	-0,43
NET TOPLAM	21.779.393,53	101.227.654,08	117.565.258,29	3,64	0,16

Dönem faaliyet geliri 135.163.051,30 TL, faaliyet gideri ise 129.211.051,49 TL indirim, iade, iskonto toplamı 186.735,47 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 5.765.264,34 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
129.211.051,49	135.163.051,30	186.735,47	134.976.315,83	5.765.264,34

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 959.775,25 TL dönem net kârı ile kapatmıştır

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak iktisadi işletme/sosyal tesis işletmesi bulunmakta olup, işletmenin 2020 yılı gelirleri toplamı 1.180.270,33 TL, giderleri toplamı 1.125.424,33 TL'dir. Dönem net kârı 54.846,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas

www.balioglu.net

muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

www.balioglu.net

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mali kontrol, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanmaktadır ve bu tanım uyarınca; kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun olarak, ekonomik, etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

www.balioglu.net

Mezkur Kanun'un 55 ila 67'nci maddeleri arasında ise kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısının; harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler, ön mali kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmektedir.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler ve düzenlemeler ise, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

Üniversitede 2020 yıl sonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde kurumun iç kontrol sistemi ile ilgili aşağıdaki tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Öncelikle kurumda iç denetçi kadrosunun ihdas edilmemiş olduğu ve iç denetçi istihdam edilmediği görülmektedir. 5018 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesine göre; iç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir. İç denetim fonksiyonun sağlıklı yerine getirilebilmesi için kurum büyüklüğü dikkate alınarak oluşturulmuş olan iç denetçi kadrolarına yeterli sayıda atamanın yapılması bir gerekliliktir.

www.balioglu.net

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin henüz tam olarak sağlanmadığı, kurum organizasyon yapısı içerisinde bazı yetkilerin ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlenmediği görülmektedir.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlama yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği ancak bu çalışmalar ve buna bağlı diğer kurumsal risk değerlendirmelerinin tamamlanmadığı tarafımıza bildirilmiştir. Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalar başlamış ancak tüm birimleri kapsayacak şekilde tamamlanamamıştır.

Yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmadığı da görülmektedir.

Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaları belirlemesi ve bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekmektedir. Ancak idarenin bu planı hazırlamadığı hazırlanmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmesi ve planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapılması ve raporlanması da mümkün değildir.

Ayrıca İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmediği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlenmediği görülmektedir. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun bulunmaması nedeniyle, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunun da değerlendirmediği görülmektedir.

Kamu İç Kontrol Rehberi'nde; görevlerden bazılarının, diğer görevlerle kıyaslandığında, gerek doğası gerekse de idarenin itibarı, yolsuzluk riski, gizli bilgilerin açığa çıkarılması ve benzeri yönlerden daha büyük önem taşıdığı, bu yüzden kurumda hassas görevlerin belirlenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Ancak Üniversite tarafından hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversitenin 2020-2024 yıllarını kapsayan Stratejik Planını kendi birimleri ve personelinin katılımıyla mevzuata uygun olarak hazırlandığı görülmektedir. Planda İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere birimler ile alt birimlerce yürütülecek görevler için iş bölümüne göre görev tanımları oluşturulmuş ve çalışanlara bildirilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

İdare yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile beraber bunlar için gerekli kaynak ihtiyacını ve ayrıca performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlanmıştır. Ayrıca İdarenin bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırladığı da anlaşılmaktadır.

Üniversitenin 2020 yılı İdare Faaliyet Raporunun mevzuata uygun olarak hazırlandığı, faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte olduğu ve raporun süresinde yayımlandığı ve Sayıştay'a gönderildiği görülmüştür.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütüldüğü görülmektedir.

Yukarıda ifade edilmiş olan tespit ve değerlendirmeler neticesinde başta iç denetçi kadrosunun olmaması ve kurumsal risk yönetimi için gerekli planlamaların hayata geçirilmemesi olmak üzere iç kontrolün yapısı ve işleyisi konusunda önemli bazı eksiklikler olduğu görülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor

ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilgisayar Yazılımı ve Nitelikli Elektronik Sertifika Alımlarında Haklar Hesabının Kullanılmaması

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesince satın alınan 1 adet bilgisayar yazılımının ve nitelikli elektronik sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekirken, 630 Giderler Hesabına kayıt edilerek doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabını düzenleyen "Hesabın Niteliği" başlıklı 194'üncü maddesinde söz konusu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Mevzuat hükümlerine göre satın alınan bilgisayar yazılımlarının 260 Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemeler sonucu, 2020 yılı içinde satın alınan 11.800,00 TL değerinde "Online Sınav Sisteminde Kullanılacak Süresiz Yazılım Lisansı" ile toplam 12.486,00 TL değerindeki "Nitelikli Elektronik Sertifika" alımlarının 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi her ne kadar 2021 yılı içerisinde söz konusu muhasebe kayıtlarının düzeltildiğini bildirmişse de 2020 yıl sonu itibarıyla, Üniversite mali tablolarında 260 Haklar Hesabı 24.286,00 TL kadar eksik, 630 Giderler Hesabı ise aynı tutar kadar fazla görünmektedir.

BULGU 2: Kuruma Tahsis Edilen ve Devredilen Taşınmazların Mali Tablo ve Formlarda Yer Almaması

Üniversiteye devredilen ve tahsis edilen taşınmazların mali tablolarda ve formlarda yer almadığı, tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 18 Mayıs 2018 tarihinde 7141 Sayılı Kanun ile Sakarya Üniversitesi'nden ayrılarak kurulmuştur. Ancak Sakarya Üniversitesi ile aynı kampüsü paylaşan Teknoloji Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yabancı Diller Yüksekokulu ile Hendek Meslek Yüksekokuluna ait taşınmazlarla ilgili tahsis ya da devir işlemleri ise yapılmamıştır.

Üniversitenin kurulduğu yıldan itibaren bu tahsis ve devir süreçlerinin tamamlanmaması nedeniyle kurumun mali tablolarında ve Sınırlı Ayni Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda ilgili taşınmazların yer almadığı görülmektedir.

Her ne kadar kamu idaresi cevabında devredilen taşınmazlarla ilgili protokol görüşmelerinin devam ettiği belirtilmişse de, üniversitenin mali tablolarında devredilen taşınmazların bulunması ve mevzuatın emredici hükümleri doğrultusunda devir işlemlerinin tamamlanıp bilançoda ilgili taşınmazların yer alması hem Sakarya Üniversitesi'nin mali tabloları hem de Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin mali tabloları için önem arz etmektedir.

Diğer yandan kuruma tahsis edilen taşınmazlarla ilgili kurum tarafından yapılan yazışmalarda Milli Emlak Müdürlüğü'nün kanun maddesinin yorumlanması noktasında amaçsal yorum açısından emredici mevzuat hükümleriyle çelişkili bir değerlendirme yaptığı görülmektedir. Bilindiği üzere, 18.05.2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 7141 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8'inci maddesiyle 2809 sayılı Kanuna eklenen geçici 51'inci Maddesi ile tahsis için ayrıca bir işleme gerek olmadığının belirtilmesi, tahsis işlemi için doğrudan yetkilendirme için eklenmiş bir madde hükmüdür.

Mevzuatın emredici hükümleri gereği, kuruma tahsis ve devredilen taşınmazların mali tablo ve formlarda yer almamasının ise Mali Tabloların sunulma amacına uygun düşmediği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Kurum'un kayıtlı duran varlıklarının değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, duran varlıkların kayıtlı değerine ilave edilmesi gerekirken, doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 169'uncu maddesinde;

www.balioglu.net

"Maddi duran varlıklar hesap grubu, kamu idarelerince faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar, bunların birikmiş amortismanları ile ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarının izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Mezkur Yönetmelik'in "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesinin (b) bendinde ise;

"Maddi duran varlıklar için yapılan değer arttırıcı harcamalar;

1) Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır."

Hükmü yer almaktadır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 47 Sıra Nolu Amortisman ve Tükenme Payları Tebliği'nde duran varlıklardan hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı belirtilmiş olup ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olacağı, maliyet bedelinin ise, bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamı olacağı, bir varlık için yapılan harcamaların, kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde, amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılacağı belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların, varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca Üniversite'ye ait binalar için yapılan ve ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen toplam 7.738.057,07 TL tutarındaki değer artırıcı nitelikteki harcamaların ait oldukları varlıkların değeri ile ilişkilendirilerek 252 Binalar Hesabına ilave edilmesi gerekirken 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Tablo 9: Doğrudan Giderleştirilen Değer Artırıcı Nitelikteki Harcamalar

İşin Adı	Yapılan Harcama (TL)
Hendek İdari Ofis ve Lab. Tadilatları İşleri	67.820,24
Turizm Fak. ve Kampüs Çeşitli Tadilatları İşleri	102.330,58
Kocaali Denizcilik MYO Tadilatları İşleri	104.139,13
Sağlık Bilimleri Fak. İdari Ofis Oluşturulması Tadilatları İşi	110.617,91
SUBÜ Muhtelif Mekanlarda Havalandırma Sistemi Yapılması İmalatları ve Turizm Fakültesi Gastronomi Mutfağı Doğalgaz Sistemi Kurulması İşleri	176.115,39
SUBÜ Teknoloji Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi Tadilatlarının Yapılması İşi	204.755,95
SUBÜ Akyazı Sağlık Bilimleri Fakültesi Atölye ve Laboratuvar Dönüştürülmesi Tadilatları İşi	224.430,35
SADEM B Blok İyileştirme Tadilatı İşi	629.210,04
Pamukova MYO Laboratuvar, Yemekhane ve Kantin Oluşturulması Tadilatları İşi	808.987,94
SUBÜ Hizmet Binaları Tadilatları İşi (Ferizli MYO, Sağlık Bil. Fak ve Karasu MYO Boya, Mantolama, Yalıtım Tadilatları İşi)	827.982,42
Teknoloji Fakültesi T4 Binasında Ara Kat Yapılarak Sınıf ve Ofis Düzenlenmesi İşi	849.282,45
SUBÜ Hizmet Binası Fakülte Dönüşüm Tadilatları İşi	3.632.384,67
Toplam	**7.738.057,07**

www.balioglu.net

Kamu idaresi, tabloda yer verilen işler arasından;

- Hendek İdari Ofis ve Lab. Tadilatları İşleri,
- Turizm Fak. ve Kampüs Çeşitli Tadilatları İşleri,
- Kocaali Denizcilik MYO Tadilatları İşleri,
- Sağlık Bilimleri Fak. İdari Ofis Oluşturulması Tadilatları İşi,
- SUBÜ Teknoloji Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi Tadilatlarının Yapılması İşi,
- SUBÜ Hizmet Binaları Tadilatları İşi (Ferizli MYO, Sağlık Bil. Fak ve Karasu MYO Boya, Mantolama, Yalıtım Tadilatları İşi)

için yapılan harcamaların binanın değerinde bir artışa sebep olmadığını, sadece binanın ömrünü uzatmak için yapılan iyileştirme çalışmalarını kapsadığını, bazılarının ise farklı hizmet binalarındaki bakım ve tadilat işlerinin birleştirilmesiyle oluştuğunu belirtmişlerdir.

Dolayısıyla kamu idaresi, değer artırıcı olarak sayılamayacak yukarıdaki işler için yapılan harcamaların binaların kayıtlı değerine ilave edilmesi yerine giderleştirilmesinin doğru olduğunu değerlendirmektedir.

Ancak kamu idaresi tarafından yapılan bu değerlendirme doğru değildir. Zira yukarıda belirtilen mevzuata göre değer artırıcı harcama olarak kabul edilecek harcamalar arasında o varlığın kullanım süresini yani ömrünü uzatan harcamalara da yer verilmiştir. Dolayısıyla kamu

idaresinin sadece binanın ömrünü uzatmak için yapılan iyileştirme çalışmaları olarak belirttiği harcamalar da Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer verilen değer artırıcı harcamalar kapsamına girmektedir. Ayrıca yapılan harcamalardan 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği de yukarıda anılan Tebliğ'de hüküm altına alınmıştır. Her ne kadar kamu idaresi tarafından yapılan işlerin bazılarının farklı hizmet binalarındaki bakım ve tadilat işlerinin birleştirilmesiyle oluştuğu belirtilmişse de duran varlığa yapılan ve 34.000 TL'yi aşan her harcama değer artırıcı harcama olarak kabul edilmeli ve harcama yapılan varlığın kayıtlı değerine ilave edilmelidir.

Sonuç olarak Üniversite tarafından duran varlıklarının değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, duran varlıkların kayıtlı değerine ilave edilmesi gerekirken doğrudan gider kaydedilmesi nedeniyle mali tablolarda 252 Binalar Hesabının 7.738.057,07 TL noksan; 630 Giderler Hesabının ise aynı tutar kadar fazla görünmesine sebebiyet verildiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Bir Başka Üniversiteden Devralınan Projeler İçin Bir İşlem Yapılmaması

Sakarya Üniversitesi'nden devralınan Bilimsel Araştırma Projeleri hakkında herhangi bir işlem yapılmamış olduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde: "*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."*

denilmektedir.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 18 Mayıs 2018 tarihinde 7141 Sayılı Kanun ile Sakarya Üniversitesi'nden ayrılarak kurulmuştur. 2020 yılı denetimlerinde, Bu kurulum sürecinde Sakarya Üniversitesi bünyesinde kabul edilen ve yürütücülerle sözleşmeleri imzalanmış olan çeşitli konulardaki Bilimsel Araştırma Projelerinin, yürütülmekte olan projelerde gerekli sözleşme değişikliklerinin yapılmadığı, bazı projelerin sözleşme süreleri dolduğu veya yürütücülerinin kurumdan ayrıldığı halde henüz iptali ya da kapatılmasının

sağlanmadığı, bu projelerin sözleşme ve diğer evraklarının ilgili birimler tarafından teslim alınmadığı ve projelerin iptaline neden olan sorumlular hakkında herhangi bir işlemin başlatılmadığı, yaptırımın uygulanmadığı görülmüştür.

Hakkında herhangi bir işlem yapılmayan yaklaşık 17 Bilimsel Araştırma Projesinin halen Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi tarafından kapatılmadığı ya da iptal edilmediği tespit edilmiştir. Her ne kadar kurum tarafından projeler hakkında gerekli işlemlerin yapıldığı ifade edilmişse de, projeler hakkındaki işlemlerin süreci ve mahiyeti konusunda herhangi bir açıklamanın yapılmadığı görülmektedir.

Sakarya Üniversitesi'nden devredilen projelerle ilgili yapılan işlemlerin bir an evvel tamamlanıp bilimsel araştırma projelerinin yürütülmesinde gerekli özenin gösterilmesi için gözetim ve iç denetim süreçlerinin etkin kılınması gerektiği aşikardır.

BULGU 2: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurulu'nun Uygun Görüşü Alınmadan %10 Sınırının Aşılması

www.balioglu.net

Üniversite tarafından doğrudan temin ve pazarlık usulü için bahsedilen limitler kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen %10 sınırı aşılmış, ancak bunun için Kamu İhale Kurulu'ndan uygun görüş alınmamıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinde satın alma usullerinden pazarlık usulü ve türleri açıklanmış, birinci fıkranın (f) bendinde 2020 yılı için yaklaşık maliyeti 323.398,00 TL'ye kadar olan mal ve hizmet alımlarının bu usulle gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Takip eden 22'nci maddesinde ise ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alım yapılabileceği açıklanmış ve ilgili maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde olan idarelerin 97.008 TL'ye kadar ihtiyaçlarını bu bent kapsamında temin edebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 62'nci maddesinde idarelerce uyulması gereken diğer kurallar belirtilmiştir. İlgili maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde, yukarıda bahsedilen 21 ve 22'nci madde için bahsedilen limitler kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulu'nun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesi ile de Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin nasıl uygulanacağı düzenlenmiştir.

Buna göre idarelerin;

Mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri

üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplamaları,

İhale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip etmeleri,

21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaların yıllık bütçelerinde mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ayrılan ödenekleri toplamının %10 oranını aşacağının anlaşılması halinde, mahalli idarelerde üst yönetici tarafından 62'nci maddenin (ı) bendi uyarınca uygun görüş için Kamu İhale Kurumu'na başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, ihale ve harcamaya yetkili birimlerin Tebliğ'in emrettiği şekilde 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaları mali yıl içinde takip etmediği, aşağıdaki tablolarda görüleceği üzere doğrudan temin ve pazarlık usulünün kullanıldığı mal ve hizmet alımlarında mevzuatta belirtilen %10'luk limit aşıldığı ve uygun görüş için Kamu İhale Kurumu'na başvuruda bulunulmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10: Doğrudan Temin (22/d) ve Pazarlık Yöntemi (21/f) ile Yapılan Mal Alımları

Bütçe Ödeneği	Bütçe Ödeneğinin %10'u	Doğrudan Temin ve Pazarlık ile Mal Alımı Yapılan Tutar	Sınırı Aşan Tutar
8.924.138,00 TL	892.413,00 TL	992.955,00 TL (Bütçe Ödeneğinin %11,12'si)	100.542,00 TL

Tablo 11: Doğrudan Temin (22/d) Yöntemi ile Yapılan Hizmet Alımları

Bütçe Ödeneği	Bütçe Ödeneğinin %10'u	Doğrudan Temin ile Hizmet Alımı Yapılan Tutar	Sınırı Aşan Tutar
1.430.355,00 TL	143.035,00 TL	613.012,00 TL (Bütçe Ödeneğinin %42,8'i)	469.997,00 TL

Kamu idaresi konu ile ilgili olarak, Üniversitenin yeni kurulması, Üniversitede uzaktan eğitim yapacak yeterli sunucunun olmaması ve ayrıldıkları Sakarya Üniversitesi'nin bu konu hakkında destek verememesinden dolayı eğitim öğretimin aksamaması için acil olarak sunucu kiralama yoluna gidilmesi, yeni Üniversite olması nedeniyle çevre ilçelerde yer alan eğitim birimlerinden gelen ve özellikle kuruluş öncesinde karşılanamayan anlık talepler doğrultusunda alımlar yapılmak zorunda kalınması, taleplerin karşılanmasındaki zaman darlığı gibi sebeplerle %10 limitinin aşıldığını, personel ve deneyim eksikliği nedeniyle de Kamu İhale Kurumu'ndan sehven görüş alınamadığını belirtilmiş olsa da Kamu İhale Kanunu'nun 62 (ı) maddesi %10'luk limitin Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadan aşılabilmesi ile ilgili herhangi bir

www.balioglu.net

istisnaya yer vermemiştir. Dolayısıyla Üniversite tarafından belirtilen sebeplerin bu husus özelinde bir geçerliliği bulunmamaktadır.

BULGU 3: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Kayıt Altına Alınmaması

Üniversite tarafından doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurulmadığı ve Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinde kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu formun doldurulmaması, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamalar için aynı Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendi gereği idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu aşması durumunda Kamu İhale Kurulu'ndan alınması gereken uygun görüşün alınamamasına sebebiyet verebilecektir.

www.balioglu.net

Üniversite tarafından söz konusu tespite ilişkin gerekli işlemlerin başlatıldığı ve 2021 yılı itibarıyla doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda Doğrudan Temin Kayıt Formunun doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınmasının sağlanacağı belirtilmiştir. Ancak 2020 yılında ilgili durumun devam ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Kamu İhale Kanunu'nun 21/(b) Maddesindeki Şartlar Gözetilmeden İhale Yapılması

Üniversite tarafından ihale edilen bazı yapım işlerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmamasına rağmen pazarlık usulüyle ihale edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinde hangi nitelikteki işlerin Pazarlık Usulü ile ihale edilebileceği maddeler halinde sayılmış, 21'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi de aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

"b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde

veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması."

Buna göre Pazarlık Usullerinden 21/b yönteminin yapılabilmesi için bazı şartların gerçekleşmesi gerekmektedir. Öncelikle bu kapsama girecek işler için dört şart düzenlenmiştir.

Birincisi; Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması hali,

İkincisi; Yapım tekniği açısından özellik arz eden haller,

Üçüncüsü; Yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen haller,

Dördüncü olarak da; İdare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması halidir.

Ayrıca bu dört şartta da ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması gerekmektedir. Yani bu şartların ortaya çıkması ihalenin 21/b maddesine göre yapılmasına yeterli olmayıp, aynı zamanda ihalenin ivedi olarak yapılması zarureti de aranmaktadır.

Bununla birlikte 21/b uygulaması idarenin istekli seçimini kolaylaştırmak ve bu süreçte ona inisiyatif sağlamak amacıyla getirilmiş bir yöntem de değildir. Söz konusu yöntem yukarıda sayılan dört şarttan en az birinin mevcut olmasının yanında işin ivedilikle yapılma ihtiyacı nedeniyle idarenin ilan yapmaya dahi (pazarlık usulünde ihale tarihinden en az 25 gün önce ilan yapılır) tahammülünün/zamanının bulunmadığı haller için öngörülmüştür. Dolayısıyla ilan süresi kadar bir tasarrufu zorunlu kılan ivedilik hali mevcut değilse 21/b yönteminin gerekçeleri oluşmamış demektir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde:

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

...

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir.

..."

denilmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 12: Pazarlık Usulü (21/b) İle Yapılan İhaleler

İşin Adı	İhale Kayıt No	İhale Tarihi	İhalenin Türü	İhale Usulü	İhale Bedeli
SUBÜ Hizmet Binaları Tadilatları İşi	2020/486566	18.09.2020	Yapım İşi	Pazarlık (21/b)	712.000,00TL
SADEM B Blok İyileştirme Tadilatı İşi	2020/177000	02.04.2020	Yapım İşi	Pazarlık (21/b)	485.000,00 TL

Yapılan incelemede, yukarıdaki tabloda gösterilen yapım işlerinin Üniversite tarafından 4734 sayılı Kanun'da belirtilen "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" şartları bir arada oluşmadığı halde 21/(b) pazarlık ihale usulü ile ihalelerinin yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tabloda yer alan işlerle ilgili, her ne kadar binaların yeni eğitim-öğretim dönemine hazır hale getirilmesi gerektiğini ve açık ihale usulünde gerekli olan ilan ve itiraz sürelerinin de göz önüne alınarak işin ivedilikle bitirilebilmesinin amaçlandığını, bu suretle anılan işin 21/(b) pazarlık ihale usulü ile ihalelerinin yapıldığını belirtmiş olsa da 4734 sayılı Kanun'un 21/(b) maddesine göre işin yapılabilmesi için, işin ivedi olarak yapılabilmesi şartının yanında yukarıda sayılan dört şarttan en az birinin de gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

Üniversite'nin belirtilen şartlar oluşmadan pazarlık usulüne başvurması, Kanun'da sayılan saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine aykırılık oluşacaktır.

Kamu İhale Kanunu'na göre yapılacak ihalelerde, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün temel usul olarak kullanılması; diğer ihale usullerinin ise, Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net